

Ганна ТОКМАНЬ,

доктор педагогічних наук, професор

Стаття «Формування активного читача української художньої книги як завдання вчителя-філолога» (витяг)

Опубліковано: Вісник Центру дослідження літератури для дітей та юнацтва. Вип. 4. – Рівне : Дятлик М., 2013. – 308 с

Завдання вчителя з формування активного читача

«Завдання вчителя української літератури – сформувати активного читача творів національного письменства, отже, *українськість* має проймає весь процес навчання як співпраці педагога й учнів. Ми викладаємо літературу великої нації з давньою самобутньою культурою, високохудожні твори, написані нашими письменниками, входять до скарбниці світового мистецтва слова і можуть духовно збагатити людину будь-якої національності.

Загальнолюдські гуманістичні цінності, понадчасові і понадпросторові закони мистецтва як творення віртуальної реальності, у якій поєдналися фантазія і дійсність, об'єктивне і суб'єктивне, становлять предмет вивчення на уроках літератури. Проте є специфіка, закладена в понятті *українська*, вона полягає у необхідності уваги до тих аспектів світу художнього твору й історії розвитку письменства в цілому, які є суто національними. Це такі аспекти, як національна ментальність, природа України, її історія, багатства української мови, видатні особи, фольклор, вершини мистецтва, особливості побутування, звичаї, вірування, обряди тощо.»

«Важливим завданням навчання дітей української літератури є українська національна самоідентифікація дитини (в етнічному і/або політичному розумінні нації), її патріотизм, міжнаціональна толерантність, громадянська активність, прийняття християнських і загальноєвропейських демократичних цінностей. Адже такою є сама українська література, це її цінності, це її зміст і форма. ...Наша література добра, не шовіністична, не агресивна, як і душа нашого народу, тож вона – за умови націологічного прочитання творів – допоможе соборності України, посилить духовно зранену репресіями, геноцидом, лінгвоцидом етнічну націю і сприятиме формуванню нації політичної.

На жаль, у практиці літературної освіти замало надається уваги компенсаторній, цілющій ролі українського письменства, а її треба використати, бо нині хвора і нація, і держава.»
